

nogen Sag, hvori faktiske Data maatte være anbragte i de afgivne Erklæringer, uden at være ledsagede af tilstrækkelige Beviser, lægge saadanne Data til Grund for Sagens Afgjørelse, forinden der først er givet den Vedkommende Leilighed til derover at yttre sig", og dernæst tilføies: „at, ligesom det følger af sig selv, at ingen Ansøgning, der kan komme i Conflict med Andres Rettigheder, maa af Kongens Collegier eller Departementer bevilges eller indstilles til Kongen, medmindre der er givet de Paagældende Leilighed til at erklære sig over de faktiske Omstændigheder, som ved Sagens Afgjørelse maatte komme i Betragtning, saaledes nærer Kongen heller ingen Tvivl om, at dette note iagttages". Vel gaaer denne Tilkjendegivelse af Hans Majestæt ikke saavidt, som det af den ærede Forslagsstiller indbragte Forslag, men det forekommer mig dog, at endeel af det, som tilstiges naaet ved Forslaget, derved allerede er naaet. Til disse korte Bemærkninger skal jeg paa Sagens nærværende Standpunct indskrænke mig.

J. N. Hansen: Jeg kan fra mit Standpunct sige aldeles det Samme, som den høitærede Minister nu yttrede fra sit. Naar der tidligere er fremkommet forskellige Indvendinger og fremsat mangfoldige Betæneligheder mod denne Lov, saa har jeg bestræbt mig for at imødegaae dem, ligesom de ogsaa ere imødegaaede af forskellige andre Rigsdagsmænd saa fuldstændigt, at jeg ikke vil kunne sige noget Nyt dertil. Jeg haaber derfor, at De Herrer, der maatte ville søge i de tidligere Forhandlinger om, hvilke Betæneligheder der ere ved denne Lov, ogsaa ville være saa upartiske at eftersee, hvad der er anført mod disse Betæneligheder, og jeg skal derfor heller ikke for Diebliffet opholde mig derved. Naar den høitærede Minister imidlertid har meent, at en Erklæring til Provindsstænderne fra Kongen skulde i saa Henseende gjøre Sagen klar, saa kan jeg ingenlunde dele denne Mening. Selv om denne kongelige Erklæring aldeles ordlydende var gaaet ind paa at sige, hvad her er sagt i Lovforslaget, blot med den Tilsporing, at Hs. Majestæt forventede dette, selv da vilde jeg sige, at det betød for mig Ingenting; thi de

paagældende Embedsmænd, her er Tale om, ere slet ikke bundne ved, at Hs. Majestæt har sagt til Provindsstænderne, at han forventede, det vilde skee, og ligesaa lidt Collegierne. Det var en Forventning, Hs. Majestæt dengang havde til Collegierne, men Collegierne have vist aldrig fundet sig generede ved denne af Kongen til Provindsstænderne udtalte Forventning. Jeg troer ogsaa, at Statsborgerne efterhaanden mere og mere dog ikke ret finde sig tilfredse med, at de med Hensyn til deres Anliggender ere voldgivne Collegierne, eller, hvad der nu er det samme, vedkommende Ministerier. Derfor have vi jo faaet en constitutionel Forsfatning, der i mangfoldige Retninger giver Borgene større Ret til selv at være med at varetage deres Anliggender, netop fordi et ophlyst Folk ikke saaledes kan finde sig tilfreds med aldeles at være overgivet til, det være sig nu enten et Ministerium eller et Collegiums Forgodtbeftindende, med Hensyn til deres Anliggender. Man fordrer nu Offentlighed overalt i alle Spørgsmaal, der angaae Statsborgernes Rettigheder, og man fordrer nu ogsaa denne Regel anvendt paa det nærværende Forhold. Det, at vedkommende Minister nu kan henvende sig til den erklærende Autoritet, naar han maatte savne flere Oplysninger, end der allerede tidligere er givet, kan, som sagt, ikke betrygge den enkelte Statsborger; netop om Rigtigheden af det, som kan være anført i en Erklæring om den enkelte Statsborger, kan jo vedkommende Minister slet ikke dømme. Han maa i alle Tilfælde gaae ud fra, at Alt, hvad der er anført, er Sandhed. Det vilde være urigtigt, om han gjorde Andet, og det kan dog mange Gange være Tilfældet, at det er meget store Usandheder, der meddeles, men det kan den vedkommende Minister ikke vide. Derimod kan den Vedkommende, naar han selv seer Erklæringen, vide, om der er anført Usandheder om ham deri, og, forsaavidt han maatte være istand til med lovgyltige Beviser at godtgjøre, at disse Usandheder ere tilstede, saa antager jeg, at han i de fleste Tilfælde vil gjøre det, og saa vil vedkommende Minister blive overbevist om, hvad der havde været sandt og hvad der ikke havde været sandt i den foreliggende Erklæring. Men det er Ingen istand til at kunne for-